

DOI: 10.26565/2786-5312-2024-99-06

УДК: 811.111'42

С. А. Віротченко

кандидат філологічних наук, доцент, декан факультету іноземних мов

Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

e-mail: s.a.virotchenko@karazin.ua;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7927-5696>;

GOOGLE SCHOLAR: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=c54DLtUAAAAJ>;

RESEARCH GATE: <https://www.researchgate.net/profile/Svetlana-Virotcenko>

Ю. О. Нікітіна

викладач кафедри східних мов та міжкультурної комунікації, факультету іноземних мов

Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

e-mail: julianikitina@karazin.ua;

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-1017-9298>;

GOOGLE SCHOLAR: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=SM0kdcwAAAAJ>;

RESEARCH GATE: <https://www.researchgate.net/profile/Yuliia-Nikitina>

А. І. Іванова

студентка II курсу магістратури

Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

e-mail: angelinaivanova.108027@gmail.com

Експресиви у виступах політичних діячів (на матеріалі китайської і англійської мов)

Мета статті полягає у дослідженні та порівнянні вживання експресивів під час виступу китайськомовних та англомовних політичних діячів. Актуальність обумовлена необхідністю проаналізувати засоби вираження емоцій та їх вплив на адресата, задля того щоб мати можливість вірно інтерпретувати промови політиків та розуміти їх інтенції, щоб попередити потенційні маніпулювання. Завданням цього дослідження є: розглянути поняття «дискурс», «політичний дискурс», «експресив»; проаналізувати експресиви у виступах китайськомовних та англомовних політичних діячів та порівняти їх; систематизувати експресиви; розробити класифікацію мовних засобів для вираження емоцій. Об'єктом дослідження є політичний дискурс. Предметом дослідження є експресиви у виступах англомовних та китайськомовних політиків. У статті розглянуто виразність мовленнєвої поведінки та використання мовленнєвих атак, вжитих англомовними та китайськомовними політичними діячами під час виступів. У результаті дослідження було виявлено значну кількість відмінностей в експресивах мовленнєвого етикету. Зазначено, що англомовні політики в порівнянні з китайськомовними менше дотримуються офіційно-ділового стилю. Китайськомовні політики схильні більше виявляти стан поваги до слухачів. Як наслідок, спостерігаються відмінні засоби впливу: англомовні політики «наближуються» до народу, а китайські — виявляють повагу, і це демонструє несхожість цінностей людей. Також було відзначено схожість у використанні експресивів, а саме у ввічливому вираженні невдоволення, піднесенні успіхів своєї держави та віри в краще майбутнє.

Ключові слова: дискурс, експресив, мовленнєвий акт, мовленнєвий вплив, політичний дискурс.

Як цитувати: Віротченко, С., Нікітіна, Ю., & Іванова, А. (2024). Експресиви у виступах політичних діячів (на матеріалі китайської і англійської мов). *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*, (99), 51-55. DOI: 10.26565/2786-5312-2024-99-06
In cites: Virotchenko, S., Nikitina, Yu., & Ivanova, A. (2024). Expressives in the Speeches of Chinese-speaking and English-speaking politicians. *The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series: Foreign Philology. Methods of Foreign Language Teaching*, (99), 51-55.
DOI: 10.26565/2786-5312-2024-99-06



1. ВСТУП

Емоції як психологічні стани супроводжують людину протягом усього її життя. У сфері комунікації відбувається не лише обмін інформацією, а й здійснення впливу комунікантів один на одного. Відповідно до сучасної когнітивно-дискурсивної парадигми, лінгвісти спрямовують свою увагу на сутність людини, яка містить думки, мотиви, наміри, емоційні стани та реакції, що проявляються під час мовленнєвого акту.

Виступ політичних діячів часто привертає увагу мовознавців, оскільки політика відіграє значну роль у суспільстві. У своїх публічних виступах політичні діячі часто використовують експресиви, організують стратегії емоційної комунікації задля впливу на аудиторію та досягнення певних прагматичних цілей. Подібні мовленнєві акти виявляються цікавими об'єктами для лінгвістичних досліджень, особливо коли політики походять з різних культурних середовищ, оскільки культура може мати значний вплив на формування емоцій [11].

Головним поняттям мовознавчих студій сучасності є дискурс. Його досліджували як вітчизняні вчені, так і зарубіжні, а саме І. Шевченко та О. Морозова [7], Л. Безугла [2], В. Самохіна [6], Г. Почепцов [5], Ю. Хабермас [9], Т. А. Ван Дейк [13], Р. Ходж та Г. Кресс [10] та інші. Питання політичного дискурсу також привертало увагу В. Петренко [4], Т. А. Ван Дейка [14], Ф. Бацевича [1], А. Юмрукуз [8].

Актуальність дослідження обумовлена необхідністю проаналізувати способи вираження емоцій та виявити їх вплив на адресата, щоб мати можливість чіткіше інтерпретувати виступи політичних діячів, зрозуміти їх інтенції та попередити всі можливі маніпулювання. Об'єктом дослідження обрано політичний дискурс, а предметом – експресиви у виступах англомовних та китайськомовних політиків.

Мета статті полягає у дослідженні та порівнянні експресивів, які були використані англомовними та китайськомовними політичними діячами у своїх промовах. Для досягнення цієї мети визначено наступні завдання: розглянути поняття «дискурс», «політичний дискурс», «експресив»; проаналізувати експресиви у виступах китайськомовних та англомовних політичних діячів; порівняти експресиви; розробити класифікацію мовних засобів для вираження емоцій та систематизувати експресиви.

Матеріалом дослідження є публічні виступи політиків КНР, Великої Британії та США протягом останніх двох років.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Розглянувши доробки провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, було виявлено близьку взаємодію лінгвістики та соціології, що говорить про соціолінгвістичну природу дискурсу та те, що саме

на інтердисциплінарному підході мають базуватися сучасні дослідження. У нашому дослідженні дискурс було визначено як цілісну комплексну систему поєднання мовлення та екстралінгвістичних факторів (соціокультурних, психологічних, прагматичних тощо). І ця система розглядається у контексті ситуацій комунікативної взаємодії індивідів.

Згідно з класифікацією О. Морозової та І. Шевченко, політичний дискурс є підтипом інституційного дискурсу. Він передбачає тісний зв'язок суб'єктів у сфері політики, як соціального інституту [7]. Комунікація може відбуватися як між власне політичними діячами, так і між звичайними громадянами та політиками. Політичний дискурс характеризується недостатністю особистісно-орієнтованої комунікації та персуазивністю, а саме інституціональністю, тобто мовленнєвим впливом на адресата задля отримання результату, який потрібен адресанту. Одним з основних жанрів політичного дискурсу є виступ, під час якого діячі використовують такі мовленнєві акти, як експресиви. Вони є актуалізованою сукупністю мовленнєвих одиниць (висловлювання), підібраних та вжитих мовцем у конкретній комунікативній ситуації для вираження власних емоцій, щоб здійснити емоційний комунікативний вплив на адресата [3, с. 30], тобто це такий різновид мовленнєвого акту, якому притаманні такі ознаки, як інтернаціональність, цілеспрямованість і конвенціональність.

Експресивні вислови є ключовим інструментом у вираженні емоційного стану та почуттів у комунікації. Вони використовуються для того, щоб передати комунікативним партнерам свої відчуття, переживання та ставлення до ситуації чи до одного з них. Такі вислови можуть бути спрямовані на створення позитивного настрою, вираження вдячності, підтримки, або навпаки, на висловлення роздратування, невдоволення чи рішучості. Вони допомагають підсилити емпатію та зблизити сторони під час комунікації [12, с. 581].

У дослідженні було виділено та проаналізовано три категорії експресивів: експресиви мовленнєвого етикету (привітання, поздоровлення, побажання, повага та подяка), експресиви позитивних емоцій (радість, надія, гордість, оптимізм, рішучість) та експресиви негативних емоцій (невдоволення). Перша група – це експресиви, які є проявом ввічливого ставлення автора повідомлення до реципієнта. Друга група – це експресиви, які демонструють позитивну реакцію того, хто говорить, його задоволеність, щодо інформації, яку він висловлює. Третя група – це експресиви, які виражають негативне ставлення мовця до певної ситуації, про яку він говорить.

Під час аналізу частотності вживання вищезначених видів експресивів, ужитих китайськомовними політиками, було виявлено, що домінуюча категорія експресивів – це експресиви мовленнєво-

го етикету (56%), наступні за частотою вживання – експресиви позитивних емоцій (42%), найменше політики використовують експресиви негативних емоцій (2%). Серед експресивів мовленнєвого етикету ми розглядаємо наступні експресиви в порядку зменшення частотності їх використання у виступах: експресиви поваги (95%), подяки (95%), привітання (40%), поздоровлення (30%), побажання (20%). Серед експресивів позитивних емоцій ми відзначили експресиви оптимізму (55%), надії (50%), радості (40%), рішучості (40%) та гордості (30%). Серед експресивів негативних емоцій відзначено експресиви невдоволення (10%).

Проаналізовано також мовні одиниці, які є характерними для вищезгаданих експресивів. В дужках зазначається відсоток частотності їх вживання.

В експресивах подяки зазвичай вживаються наступні мовні конструкції: 谢谢 «дякую» (50%), 感谢 «дуже дякую» (30%), 谢谢大家 «дякую всім» (40%), 深表感谢 «виражаю глибоку вдячність» (20%), 表示衷心感谢 «виражаю подяку від усього серця» (10%), 大家辛苦了 «дякую за старанну працю» (5%).

В експресивах поваги китайські політичні діячі використовують досить значну низку лінгвістичних засобів: 位 «шановний» (95%), 谨 «з повагою» (70%); 尊敬 «шановний» (80%), 尊重 «поважний» (75%), 嘉宾 «шановний гість» (50%), 表达敬意 «виражаю повагу» (20%), 致以崇高敬意 «виражаю високу шану» (5%).

Мовними одиницями вираження привітання є наступні мовні засоби: 大家好 «вітаю всіх» (50%), 上午好 «доброго ранку» (20%), 表示热烈欢迎 «виражаю гарячі вітання» (20%), 表示诚挚欢迎 «виражаю щирі вітання» (20%), 致以诚挚的问候 «передаю щирі вітання» (10%).

В експресивах поздоровлення вживаються такі мовні засоби: 祝贺 «вітаю», «поздоровляю» (40%), 表示祝贺 «виражаю вітання» (20%), 表示热烈祝贺 «передаю гарячі вітання» (10%), 致以热烈的祝贺 «передаю гарячі поздоровлення» (10%).

Для експресивів побажання характерними є мовні одиниці: 祝愿 «бажаю» (30%), 预祝 «заздалегідь бажаю» (10%), 致以祝福 «виражаю побажання щастя» (10%).

Для експресивів оптимізму характерними є такі конструкції: 就一定开创人类社会更加美好的未来 «неодмінно зможемо створити ще прекрасніше майбутнє для людського суспільства» (10%) та 乐见 «з радістю дивлюсь на» (10%).

Для експресивів надії характерне вживання таких лексичних одиниць, як 希望 «сподіваюсь» (30%) та 期待 «чекаю з нетерпінням» (10%).

Характерними для експресивів радості є наступні мовні одиниці: 很高兴 «радий» (40%), 非常高兴 «дуже радий» (30%).

В експресивах гордості вживаються такі конструкції: 充满自豪 «сповнений гордості» (10%), 感到骄傲和自豪 «відчуваю гордість» (10%).

Для експресивів невдоволення характерною є лексична одиниця: 不满 «незадоволений».

Проаналізувавши експресиви у виступах китайськомовних політичних діячів, можна зробити висновок, що в експресивах мовленнєвого етикету вживаються мовні одиниці, які більшою мірою є стилістично нейтральними. Найбільше мовних засобів було вжито для вираження поваги, що свідчить про важливість прояву цього почуття для китайських дипломатів. В експресивах позитивних емоцій радості, гордості, надії, оптимізму, рішучості відсутня значна кількість стилістично забарвлених мовних одиниць, однак присутня емоційна лексика. Найменш численна група експресивів – експресиви негативних емоцій невдоволення, що пояснюється тим, що представники китайського політичного дискурсу досить обачливі у вияві емоцій під час прояву незадоволення певними речами.

У результаті аналізу виступів англійськомовних політичних діячів було виявлено, що домінуюча категорія експресивів – це експресиви мовленнєвого етикету (51%), наступні за частотою вживання є експресиви позитивних емоцій (47%), найменше політики вживають експресиви негативних емоцій (2%). Серед експресивів мовленнєвого етикету ми розглядаємо наступні експресиви в порядку зменшення частотності їх вживання у виступах: експресиви подяки (95%), побажання (80%), привітання (30%), поваги (25%), поздоровлення (15%). Серед експресивів позитивних емоцій ми досліджували експресиви радості (45%), рішучості (40%), гордості (40%), оптимізму (40%) та надії (30%). Серед експресивів негативних емоцій досліджувалися експресиви невдоволення (10%).

В експресивах подяки зазвичай вживаються лексичні одиниці: *grateful* «вдячний» (10%), *appreciate* «ціную» (10%) та синтаксичні конструкції: *thank you* «дякую вам» (95%), *thank you very much* «красно дякую вам» (40%), *say special thanks* «висловлювати особливу вдячність» (10%), *especially thanks* «особливо дякую» (10%) та *thank you for* «дякую вам за» (10%).

Для експресивів побажання характерні такі пропозиційно-бажальні конструкції: *may God bless* «Нехай Господь благословить» (80%), *may God protect our troops* «Нехай Господь береже наші війська» (75%).

Для експресивів привітання характерні мовні одиниці: *Hello* «Привіт» (50%), *Hey* «Хей» (30%), *Welcome* «Ласкаво просимо» (40%), *good afternoon* «добрий день» (10%), *good morning* «добрий ранок» (10%), *How are you?* «Як ти?» (20%).

В експресивах поваги використовуються лексичні одиниці: *Mr* «пан» (20%), *Madam* «пані» (20%), *respectful* «шановний» (10%) та синтаксичні: *pay tribute* «віддавати пошану» (10%).

В експресивах поздоровлення вживаються лексичні одиниці: *happy* «щасливого» (40%) та *congratulate* «поздоровляю» (10%).

Для експресивів радості характерне вживання лексичних одиниць: *happy* «щасливий» (40%), *fortunately* «на щастя» (10%), *pleased* «задоволений» (10%), та синтаксичних: *it feels good* «добре почувався» (10%).

У виступах англомовних політичних діячів в експресивах, що виражають гордість, використовуються лексичні одиниці: *pride* «гордість» (10%) та *proud* «гордий» (10%).

В експресивах, які вказують на невдоволення, англомовні політичні діячі використовують присудкову конструкцію *not satisfied* «незадоволений» (10%).

Отже, відзначимо, що в експресивах мовленнєвого етикету та позитивних емоцій переважно наявні стилістично-нейтральні мовні засоби, проте в експресивах привітання присутні неформальні лексичні одиниці. Найуживанішим різновидом експресивів є експресиви подяки, що свідчить про важливість прояву цього відчуття в англомовному середовищі.

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Мовленнєве вираження емоцій китайськомовних та англомовних політичних діячів мають як схожі, так і певні відмінні риси. Подібність більшою мірою характерна експресивам як позитивних, так і негативних емоцій, що пояснюється наявністю в обох мовах еквівалентних лексичних одиниць та

політичним контекстом, що обумовлює причини певних емоцій, наприклад, оптимізм виражається з приводу кращого майбутнього держави, гордість – щодо досягнень країни, невдоволення – через певні дії політичних опонентів. Велика кількість відмінностей була помічена в експресивах мовленнєвого етикету. Вони обумовлені такими культурно-соціальними аспектами: англомовні політики можуть маніпулювати зверненням до Бога, неформальними виразами, до яких китайське суспільство відноситься з особливою обережністю; у той час як політичні діячі КНР вживають більшу кількість експресивів поваги та одиниць прояву цього почуття, ніж їх англомовні колеги, які більшою мірою вживають експресиви радості. Цей факт говорить про несхожість світосприйняття та відмінну систему цінностей політиків-представників різних культур.

Перспективою для майбутніх досліджень є продовження аналізу використання експресивів у висловлюванні, яке не обмежується лише конкретними жанрами чи типами текстів. Це дозволить розглянути їх роль у різних мовних контекстах та культурних середовищах, ідентифікувати специфічні особливості їхнього вживання і вплив на сприйняття аудиторією. Подальше дослідження може включати аналіз використання експресивів у різних жанрах текстів, в усному мовленні та писемному спілкуванні, у формальних та неформальних контекстах, а також порівняння їхнього вживання в різних мовних культурах. Такий підхід допоможе глибше зрозуміти роль експресивів у мовній взаємодії та їх важливість для мовної експресії та комунікації.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бацевич, Ф. С. (2004). *Основи комунікативної лінгвістики*. Київ: Академія.
2. Безугла, Л. Р., Криворучко, С. І., & Бербенець, Д. В. (2023). Мультимодальна метапрагматика німецькомовного рекламного дискурсу. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*, 98, 7-14. <https://doi.org/10.26565/2786-5312-2023-98-01>
3. Велівченко, В. О. (2014). Комунікативне виявлення експресивності та експресива в сучасній англійській мові. *Вісник Черкаського університету. Серія: Філологічні науки*. 27, 28-35.
4. Петренко, В. В. (2007). Особливості визначення політичної мови. *Політичний менеджмент* № 2, 16 – 24.
5. Почепцов, Г. Г. (1999). *Теорія комунікації*. 2-ге вид., Київ: «Київський університет», 308.
6. Самохіна, В. О. (2012). *Жарт у сучасному комунікативному просторі Великої Британії та США*: монографія. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна.
7. Шевченко, І. С., & Морозова, О. І. (2005). *Проблеми типології дискурсу. Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен*: монографія. Харків: Константа.
8. Юмрукуз, А. А. (2021). Прагматистичні особливості електорального дискурсу (на матеріалі передвиборчих президентських теледебатів). *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*, 92, 66-73. <https://doi.org/10.26565/2227-8877-2020-92-09>
9. Habermas, J. (1989). *Erläuterungen zum Begriff des kommunikativen Handelns // Habermas J. Vorstudien und Ergänzungen zur Theorie des kommunikativen Handelns*. Frankfurt am Main: Suhrkamp Verl., 571-606.
10. Hodge, R. & Kress, G. (1988). *Social semiotics*. Cambridge, United Kingdom: Polity Press.
11. *Jeanne Tsai Culture and Emotion*. Retrieved from: <https://nobaproject.com/modules/culture-and-emotion#content>
12. Searle, J. R. (1979). *Expression and Meaning: Studies in the Theory of Speech Acts*. Cambridge, United Kingdom: University Press.
13. Van Dijk, T. A. (1998). *Critical Discourse Analysis. Handbook of Discourse Analysis*. Oxford: Blackwell.
14. Van Dijk, T. A. (1997). What is political discourse analysis? *Belgian Journal of Linguistics* 11(1). 11–52.

Стаття надійшла до редакції 06.03.2024

Стаття рекомендована до друку 02.05.2024

Svitlana Virotschenko – PhD in Philology, Associate Professor, Dean of School of Foreign Languages of V. N. Karazin Kharkiv National University; e-mail: s.a.virotschenko@karazin.ua; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7927-5696>; GOOGLE SCHOLAR: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=c54DLtUAAAAJ>; RESEARCH GATE: <https://www.researchgate.net/profile/Svetlana-Virotschenko>

Yulia Nikitina – lecturer of the Department of Oriental Languages and Intercultural Communication of School of Foreign Languages of V. N. Karazin Kharkiv National University; e-mail: julianikitina@karazin.ua; ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-1017-9298>; GOOGLE SCHOLAR: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=SM0kdcwAAAAJ>; RESEARCH GATE: <https://www.researchgate.net/profile/Yuliia-Nikitina>

Angelina Ivanova – a student of Foreign Languages School of V. N. Karazin Kharkiv National University; e-mail: angelinaivanova.108027@gmail.com

EXPRESSIVES IN THE SPEECHES OF CHINESE-SPEAKING AND ENGLISH-SPEAKING POLITICIANS

The aim of the article is to investigate and compare the use of expressives in the speeches of Chinese-speaking and English-speaking politicians. The relevance is driven by the necessity to analyze the means of expressing emotions and their impact on the audience in order to accurately interpret politicians' speeches and understand their intentions, thus preempting potential manipulations. The objectives of this research are to: examine the concepts of "discourse," "political discourse," and "expressive"; analyze expressives in the speeches of Chinese-speaking and English-speaking politicians and compare them; systematize expressives; develop a classification of linguistic means for expressing emotions. The object of the study is political discourse. The subject of the study is expressives in the speeches of English-speaking and Chinese-speaking politicians. The article discusses expressiveness of speech behavior and use of speech attacks employed by English-speaking and Chinese-speaking politicians in their speeches. The research revealed significant differences in the expressives of speech etiquette. It is noted that English-speaking politicians, compared to Chinese-speaking ones, adhere less to the official-business style. Chinese-speaking politicians tend to show more respect towards the audience. As a result, there are different means of influence: English-speaking politicians thus "connect" with the people, while Chinese-speaking politicians demonstrate respect, highlighting the dissimilarity in people's values. Similarity in the use of expressives was also noted, particularly in politely expressing dissatisfaction, highlighting the success of their state, and expressing faith in a better future.

Key words: *discourse, expressive, political discourse, speech act, speech influence.*

REFERENCES

- Batsevych, F. S. (2004). *Osnovy komunikatyvnoi linhvistyky. [Foundations of Communicative Linguistics]*. Kyiv: Akademiia Publ. (in Ukrainian)
- Bezuhla, L. R., Kryvoruchko S. I., & Berbenets D. V. (2023). Multimodalna metaprahmatyka nimetskomovnoho reklamnoho dyskursu. [Multimodal metapragmatics of German advertising discourse]. *Visnyk KhNU imeni V. N. Karazina. Seriya: Inozemna filohiia. Metodyka vykladannia inozemnykh mov [The journal of V. N. Karazin Kharkiv National University]* 98, 7-14. <https://doi.org/10.26565/2786-5312-2023-98-01>
- Velivchenko, V. O. (2014). Komunikatyvne vyivlennia ekspresyvnosti ta ekspresyva v suchasni anhliskii movi [Communicative revealing of expressiveness and expression in modern English]. *Visnyk Cherkaskoho universytetu. Seriya Filohichni nauky [Bulletin of Cherkasy University. Philological Series]* 27, 28-35. (in Ukrainian).
- Petrenko, V. V. (2007). Osoblyvosti vyznachennia politychnoi movy. *Politychnyj menedzhment [Features of the definition of political language. Political management]* № 2, 16–24. (in Ukrainian).
- Pochepstov, H. H. (1999). *Teoriia komunikatsii. 2-he vyd. [The theory of communication. 2nd Edition]*. Kyiv: "Kyivskiy universytet". (in Ukrainian).
- Samokhina, V. O. (2012). *Zhart u suchasnomu komunikativnomu prostori Velykoi Brytanii ta SShA: monohrafiia [A Joke in the Modern Communication Space of the United Kingdom and the United States]*. Kharkiv: KhNU imeni V. N. Karazina. (in Ukrainian).
- Shevchenko, I. S. & Morozova, O. I. (2005). *Problemy typologii dyskursu. Dyskurs yak kohnityvno-komunikativnyi fenomen: monohrafiia [Problems of discourse typology. Discourse as a cognitive and communicative phenomenon: a monography]*. Kharkiv: Konstanta.
- Yumrukuz, A. A. (2021). Prahmastylistychni osoblyvosti elektoralnoho dyskursu (na materialy peredvyborchkykh prezidentskykh teledebativ) [Pragmatic features of electoral discourse (based on the material of the pre-election presidential TV debates)]. *Visnyk KhNU imeni V. N. Karazina. Seriya: Inozemna filohiia. Metodyka vykladannia inozemnykh mov [The journal of V. N. Karazin Kharkiv National University]* 92, 66-73. <https://doi.org/10.26565/2227-8877-2020-92-09>
- Habermas, J. (1989). *Erlauterungen zum Begriff des kommunikativen Handelns // Habermas J. Vorstudien und Ergdnzungen zur Theorie des kommunikativen Handelns. - Frankfurt am Main: Suhrkamp Verl., 571-606.*
- Hodge, R. & Kress, G. (1988). *Social semiotics. – Cambridge, United Kingdom: Polity Press.*
- Jeanne Tsai *Culture and Emotion*. Retrieved from: <https://nobaproject.com/modules/culture-and-emotion#content>
- Searle, J. R. (1979). *Expression and Meaning: Studies in the Theory of Speech Acts*. Cambridge, United Kingdom: University Press.
- Van Dijk, T. A. (1998). *Critical Discourse Analysis. Handbook of Discourse Analysis*. Oxford: Blackwell.
- Van Dijk, T. A. (1997). What is political discourse analysis? *Belgian Journal of Linguistics* 11(1). 11–52.

The article was received by the editors 06.03.2024

The article is recommended for printing 02.05.2024